

Nya Utgrunden- Samrådsyttrande i avgränsnings- samrådet

Sammanfattning

Mörbylånga kommun har fått möjligheten att i avgränsningssamrådet yttra sig över en planerad havsbaserad vindkraftpark mellan Öland och fastlandet, i höjd med Degerhamn i Mörbylånga kommun och Bergkvara i Torsås kommun.

Beskrivning av ärendet

Mörbylånga kommun har fått möjligheten att yttra sig över samråds-handlingar från bolaget Marcon Windpower AB om en ny vindkraftpark mellan Öland och fastlandet kallat Nya Utgrunden. Bolaget anger att projektet utgör en utveckling och modernisering av bolagets tidigare tillståndsgivna projekt Utgrunden 2 inom samma område.

Bolaget avser att hos Mark- och miljödomstolen ansöka om tillstånd till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet enligt miljöbalkens 9 och 11 kapitel för uppförande och drift av en vindkraftspark inklusive anläggande av det interna kabelnätverket.

Myndighetssamrådet är en del av avgränsningssamrådet enligt miljöbalkens 6 kapitel och samrådet avser även en kommande ansökan om nätkoncession för linje enligt ellagen för exportkablar mellan anläggningen och anslutning på land, liksom tillhörande installationer.

Bolaget har lämnat önskemål om ett skriftligt yttrande. Yttrandet utgör grund för utformningen av den miljökonsekvensbeskrivningen som kommer att höra till ansökan.

Samhällsbyggnadsnämndens synpunkter

Inledning

Området för etablering av vindkraftsparken ligger huvudsakligen inom utpekad riksintresseområde för energiproduktion.

Mörbylånga kommun har höga ambitioner inom klimat- och energiområdet och vill till år 2025 fasa ut användningen av fossila bränslen för att bli en fossilbränslefri kommun. Vidare är ett av målen i länets handlingsprogram för en fossilbränslefri region är att länets produktion av förnybar el år 2030 ska vara minst lika stor som länets totala elanvändning. Mörbylånga kommun ser därför generellt sett positivt på en utökad produktion av vindkraftsel. Handlingsprogrammet för en fossilbränslefri region anger också att havsbaserad vindkraft är viktig för att nå uppsatta mål och att offentlig sektor ska försöka underlätta initiativ inom detta område.

Lokalisering och anslutningspunkter

Alternativa lokaliseringar och nollalternativet måste redovisas i ansökan och valet av den lokalisering som redovisas som förstahandsalternativ måste motiveras tydligt.

Etableringen föreslås utanför de områden som i Havs- och Vattenmyndighetens förslag till havsplan (2019-12-16) pekats ut som lämpliga för etablering av vindkraft. Val av plats bör motiveras i förhållande till föreslagen havsplan då förslaget kan komma att antas.

Syftet med den kommunala vindkraftsplanen som hör till översiktsplanen för Mörbylånga kommun är bland annat att klargöra och förankra riktlinjer för utformning, lokalisering och prövning för att på så sätt förenkla processen vid handläggning av vindkraftsärenden. Enligt planen får inte verkens totala höjd inklusive vingpetsarnas ytterläge överstiga 150 meter eller vara så höga att blinkande markeringsljus krävs. Översiktsplanen är endast vägledande men det faktum att den planerade verksamheten avviker från vad som anges i vindkraftsplanen måste bolaget redogöra för hur man motiverar en höjd som avviker från planen.

Ljudutbredningen som sker över vattenytan och hur den förändras vid högre verk jämfört med den höjd som vindkraftsplanen medger måste redovisas.

Sedan nedläggningen av flera lokala produktionsanläggningar finns det idag ett elunderskott i södra Sverige och kommunen ser positivt på att elanslutningen sker till elområde SE4 och till Öland under förutsättning att andra faktorer som måste beaktas i prövningen är förenliga med detta.

Kumulativa effekter

Bolaget bör beakta eventuella kumulativa effekter av vindparken avseende framförallt ljud. Cementas verksamhet i Degerhamn, som idag dock endast producerar en begränsad mängd specialcement, skulle främst nattetid eventuellt kunna bidra med buller som är relevant att räkna med.

Visualiseringar

Materialet bör vara lätt att läsa även om man inte har tillgång till digitala medier. Dels blir materialet lättare att läsa och granska för prövningsmyndighet och remissinstanser men det blir också mer lättillgängligt för den allmänhet och särskilt berörda som kommer att vara intresserad av att ta del av materialet under prövningsprocessen.

Kartor och bilder i ansökan behöver vara tydliga så att man kan läsa vad som står och så att man kan få en bra bild över hur den planerade parken kommer att synas från de olika utblickarna som redovisas.

Även det som borde vara "worst case" bör visualiseras i ansökan, när avståndet är 5 km, vilket anges i texten som närmaste avstånd till land. Inte minst den allmänhet som kan komma att påverkas visuellt av parken kommer sannolikt att efterfråga en visualisering av detta.

Visualisering av parkerna från land behöver göras även för hur det kommer att se ut kvällstid och nattetid med hinderbelysningen tänd.

Ekosystemtjänster

Vid redovisning av olika värden som kan komma att påverkas bör även begreppet ekosystemtjänster finnas med. Även triviala miljöer som påverkas kan innebära förlust/försämring av en ekosystemtjänst.

Yrkesfiske

Den planerade verksamheten skulle kunna innebära en minskad möjlighet att bedriva yrkesfiske i området. Hur yrkesfisket kan komma att påverkas behöver redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

En minskad möjlighet bedriva fiske i området i kombination av ett nytt ekosystem skulle kunna innebära att ett område skulle kunna bli en bättre reproduktionslokal för vissa fiskarter. Ur naturvårdssynpunkt är detta mycket positivt och det skulle på längre sikt kunna gynna det kommersiella fisket utanför området. Lämpligen bör man undersöka och utreda konsekvenserna av att fiske minskar/ upphör inom vindkraftsparkens område.

Resurshushållning

En viss typ av fundament, gravitationsfundament, innebär enligt samrådsunderlaget att ballast behöver tillföras för att stödja tornet tillräckligt. Detta alternativ innebär således att resurser i form av ballast kommer att gå åt i stora mängder vilket är mindre bra ur ett resurshushållningsperspektiv.

Samhällsbyggnadsnämnden noterar också att det anges i samrådshandlingarna att fundamentstypen MWP MKII sägs vara det "...enda fundamentet på marknaden som erbjuder ett restvärde och innefattar en återvinningsprocess.." vilket bedöms som positivt ur ett hållbarhetsperspektiv.

Arkeologi/kulturmiljö

Eventuell påverkan på de kulturlämningar som finns på havsbotten ska redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Där anslutningspunkter på land kommer att lokaliseras kan också eventuella fornminnen/kulturlämningar komma att påverkas, både fysiskt och visuellt vilket bör redovisas i ansökan/miljökonsekvensbeskrivningen.

Landbaserade aktiviteter och infrastruktur

Miljöpåverkan från landbaserade aktiviteter med koppling till etablering, drift och avveckling bör ingå i miljökonsekvensbeskrivningen. Vid behov av montering på Öland behöver trafiksituationen utredas. Påverkan på befintlig infrastruktur på land, nyttjande av exempelvis vägar och hamnar under

byggtid och eventuellt även under drift behöver redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Flora och fauna

Samhällsbyggnadsnämnden anser att sökanden bör fundera på vilka utredningar/undersökningar som gjorts om olika arter som om möjligt kan behöva uppdateras/kompletteras utifrån lokala förhållanden. Nya fältundersökningar kan behöva göras för att prövningsmyndigheten ska kunna pröva dessa delar av ansökan.

Undersökningar bör förslagsvis genomföras för att dokumentera hur tumlare påverkas av detta vindkraftsprojekt för att öka kunskapen kring verksamhetens konsekvenser för djurlivet.

Eventuell påverkan av lågfrekvent buller på arter som kan påverkas av detta behöver redovisas.

Bolagets utgångspunkt är situationen i området som det ser ut idag men en etablering av vindkraftsverken skulle kunna förändra områdets karaktär och levnadsförhållanden för olika arter, exempelvis fisk, sjöfågel och däggdjur. En analys bör därför inkludera en förväntad förändring av ekosystemet i området och utreda de konsekvenser som skulle kunna uppstå för de olika arter som skulle kunna leva där. Ett helt nytt ekosystem skulle kunna skapas kring fundamenten och därför bör exempelvis reveffekten utredas och analyseras inför en etablering av vindkraftsparken.

Risker

Miljökonsekvensbeskrivningen ska omfatta beskrivningar av risker för olyckor och incidenter under etablerings-, drifts-, och avvecklingsfaserna. Dessa ska bland annat innehålla risker för drivmedels och kemikalieutsläpp samt åtgärder för att minimera dessa och åtgärder för att avhjälpa eventuella incidenter som kan uppstå.

Skyddsåtgärder

I miljökonsekvensbeskrivningen bör bolaget redovisa vilka metoder som finns att minimera/fånga upp eventuell grumling vid anläggnings- och nedläggningsarbeten och även belysa andra skyddsåtgärder som kommer att tillämpas för verksamheten under dessa skeden.

Avveckling

Verksamheten får inte bidra till att avfall, exempelvis kablar, lämnas kvar på platsen vid en framtida avveckling. Förbrukade anläggningsdelar som man inte längre har nytta av utgör per definition avfall och en utgångspunkt bör vara att allt naturfrämmande som tillhört anläggningen plockas bort.

Att avlägsna avfallet är också en resursfråga, att återanvända lämpligt material är en viktig pusselbit i ett cirkulärt samhälle.

I samrådsunderlaget anges att vindkraftverkens livslängd kan bli 45 år, vilket är en längre tid än vad som generellt brukar anges som livslängd för vindkraftverk vilket får ses som positivt på flera sätt.

Man bör beakta att det kan komma att skapas nya livsmiljöer kring fundamenten eller andra anläggningsdelar. Vid en framtida nedläggning av vindkraftparken bör en utvärdering göras i det enskilda fallet av lämpligheten att lämna kvar vissa delar samt om värdet av att behålla de nya miljöerna möjligtvis överväger nyttan med att ta bort dem.

Teknikutveckling

Samhällsbyggnadsnämnden förutsätter att bästa tillgängliga teknik är utgångspunkten genomgående i ansökan. Bolaget kan med fördel redovisa möjligheten till teknik i framkant. En fundering är t.ex. om hinderbelysningen går att anpassa så att den går igång när endast när belysningen verkligen behövs.

Den fortsatta ansökningsprocessen

Bolaget har redovisat att den kommande ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen har ett "worst-case" scenario som utgångspunkt vilket tillsynsmyndigheten anser är viktigt.

I samrådsunderlaget anges när det gäller fåglar att "Det finns dock skäl att genom särskilt uppföljningsprogram närmare studera fåglarnas beteende, uppehållsplatser och näringssök i anslutning till Nya Utgrunden." Samhällsbyggnadsnämnden vill lyfta att det sannolikt är en fördel i tillståndsprocessen om bolaget tydligt i ansökan anger om ett sådant förslag är ett åtagande från bolagets sida eller inte.

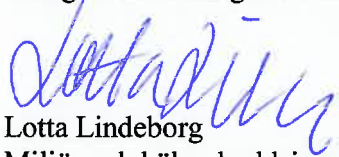
Gällande det fortsatta samrådet anser Samhällsbyggnadsnämnden att då intresset visat sig vara stort från boende i Grönhögen är en inbjudan till ett separat möte med enskilda/ allmänheten lämpligt för att på ett konstruktivt sätt kunna berätta om den planerade verksamheten och direkt kunna bemöta synpunkter. Ett möte skulle kunna hållas digitalt efter en allmän inbjudan.

Samhällsbyggnadsnämnden noterar det genomarbetade förslaget till samrådsrets. Förutom föreslagna instanser bör dock lämpligtvis även Sveriges ornitologiska förening, Ölands ornitologiska förening samt eventuellt förekommande lokala naturskyddsföreningar och Station Linné bjudas in till samråd.

Beroende på vad som framkommer i den fortsatta ansökningsprocessen kan kommunen komma att ha ytterligare synpunkter på den planerade verksamheten. Kommunen vill självklart ta del av senare remisser när det ges möjlighet att lämna yttrande.

Enligt delegation,

Delegationsordning för Samhällsbyggnadsnämnden 2020-11-24, punkt 11.2

Lotta Lindeborg

Miljö- och hälsoskyddsinspektör